

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Blekinge län

Juni 2018

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län	4
Det ekonomiska läget och näringslivet i Blekinge	5
Småföretagsbarometern – Blekinge län.....	8
<i>Konjunkturindikatorn</i>	8
<i>Sysselsättning</i>	10
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	11
<i>Omsättning</i>	12
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	13
<i>Företagens prisförväntningar</i>	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet	19

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län

- **Småföretagskonjunkturen** i Blekinge har mattats av sedan i fjol och är något svagare än för riket som helhet med en konjunkturindikator på 66, jämfört med riksgenomsnittet 69. Företagarna tror på fortsatt tillväxt men jämfört med förra årets mätning har företagarna skruvat ned sina förväntningar rejält. I Blekinge förväntas nettotalet landa på 51 på ett års sikt, vilket ska jämföras med 81 för riket som helhet.
- **Sysselsättningstillväxten** har mer än halverats i Blekinge sedan 2017. Nettotalet för sysselsättningstillväxten i länet är 6 jämfört med 14 förra året. Detta innebär att sysselsättningstillväxten är längre än i övriga riket, då riksgenomsnittet är ett nettotal på 10. Förväntningarna för det kommande året är en försiktig ökning till ett nettotal om 7.
- **Tillväxten i orderingången** i Blekinge har ökat något under de gånga 12 månaderna, från 27 i fjolårets mätning till 29 för år 2018. Tillväxttakten för orderingången var i fjol något lägre än för genomsnittet. I årets mätning har riksgenomsnittet minskat samtidigt som Blekinge läns orderutveckling har ökat vilket gör att orderingången i Blekinge nu är i linje med riksgenomsnittet.
- **Omsättningstillväxten** i Blekinge län har mattats av och i årets mätning ser vi en minskning från fjolårets nettotal 39. Nettotalet för omsättningstillväxten är i år 31, vilket är linje med riksgenomsnittet. Prognosen för kommande år är en fortsatt avmattning till ett nettotal på 20 i länets företag.
- **Lönsamhetstillväxten** låg i fjol i linje med riksgenomsnittet med ett nettotal på 23. Under året har lönsamhetstillväxten varit lägre och företagen i Blekinge har ett sammanvägt nettotal på 15. På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Blekinges småföretagare öka till nettotalet 18.
- Företagen i Blekinges län upplever ungefär samma möjligheter att växa framöver som riksgenomsnittet, 68 procent av företagen i länet anser att de har **goda utsikter att expandera** på sikt. För Blekinge län är det dock minskning med 8 procentenheter sedan fjolårets mätning. Motsvarande siffra för riket som helhet är 70 procent.
- Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största **tillväxthindret** enligt Blekinges småföretag. Fler än var tredje företag (35 procent) uppger detta som största hinder, till skillnad från i fjol då 21 procent såg detta som det största tillväxthindret. Tuff konkurrens samt lagar och myndighetsregler är de näst mest betydande expansionshindren.

Det ekonomiska läget och näringslivet i Blekinge

Inledningen av 2018 präglas av en fortsatt god konjunkturutveckling för de svenska småföretagen med en fortsatt vilja att anställa och expandera. En bidragande faktor är konjunkturutvecklingen i omvärlden och i Europa vilket driver på den svenska exporten. Inte minst OECD-länderna har haft en stark tillväxt i industriproduktionen under det gångna året. För första gången på drygt tio år är dessutom hela Europa i en relativt stark tillväxt samtidigt. Flera av de tidigare östeuropeiska länderna visar mycket starka ökningar av bruttonationalprodukten, BNP.

Den svenska exporten och konjunkturutvecklingen drivs också på av en svag krona. Samtidigt som den svaga kronan gynnar exportföretagen utmanas många importerande företag med fallande marginaler, i synnerhet inom detaljhandeln där möjligheterna att höja priserna ut mot konsument ofta är begränsade.

Näringslivets investeringar ökar också i takt med kapacitetsutnyttjandet. Den positiva bilden har återkommande bekräftats av en fortsatt optimism hos företagen, även om allt fler tecken tyder på att högt ställda förväntningar om konjunkturutvecklingen inte har införlivats. Allt fler företag upplever också att det är svårt att finna lämplig kompetens och bristen på arbetskraft är stor i en rad branscher. Trots detta har vi sett relativt begränsade löneökningarna och inflationen har inte stadigvarande nått upp till målnivån på 2 procent.

Svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är ett betydande tillväxthinder för småföretagen samtidigt som kostnaderna för att anställa är höga relativt våra konkurrentländer. Om kompetensförsörjningen, som det ser ut, fortsätter att dämpa företagets tillväxtmöjligheter så riskerar det leda till att konjunkturläget mattas av.¹

Förändrade amorteringsregler kombinerat med osäkerhet gällande ränteutvecklingen och bristen på lämplig arbetskraft i byggsektorn har också bidragit till att bostadsmarknaden har kylts av något, i synnerhet i storstadsregionerna. Att internationella investerare börjar bli bekymrade för den svenska bostadsmarknaden syns bland annat i värdet på kronan som har försvagats ordentligt den senaste tiden. Oro på bostadsmarknaden och en hastig inbromsning av bostadsbyggandet riskerar att få en negativ inverkan även på andra sektorer om investeringstakten hos företag och hushållen faller tillbaka.

Mycket tyder på att förväntningsbilden av konjunkturläget håller på att förändras.

Valåret 2018 riskerar att bli inledningen på en svagare konjunkturutveckling. Småföretagens vilja och möjligheter att expandera och anställa blir då än viktigare för att möta samhällsutmaningarna framöver. Oavsett konjunkturläge så är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för företagets långsiktiga tillväxt.

Näringslivet i Blekinge

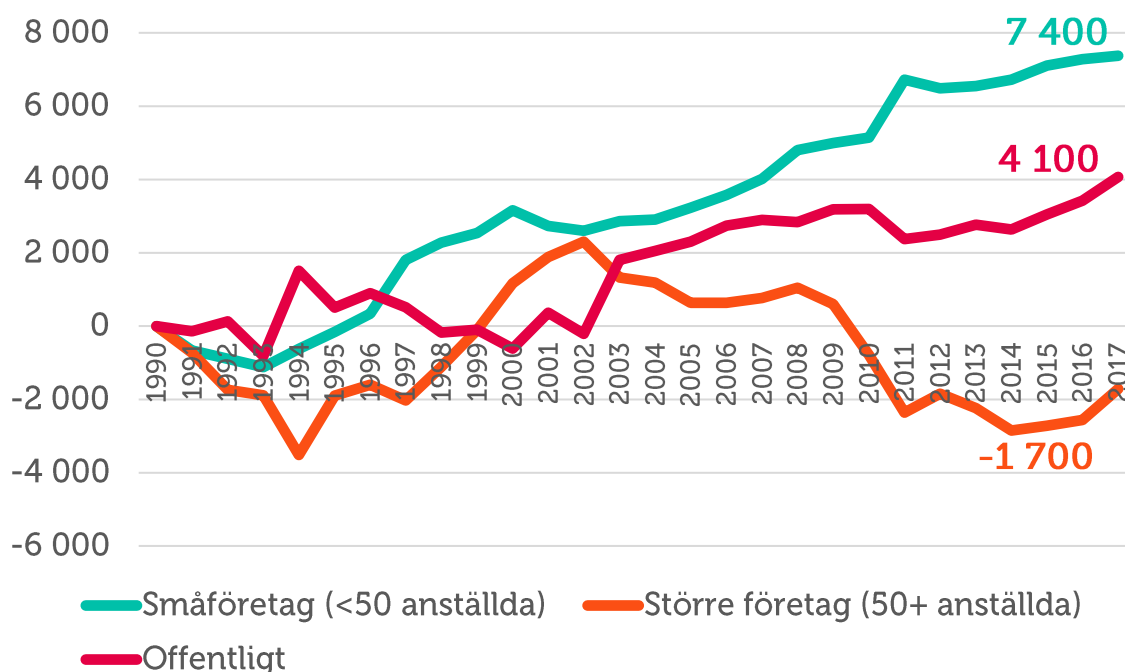
Företagen i länet är osäkra på de kommande tolv månaderna. Många av företagen i Blekinge län är serviceföretag och underentreprenörer till de stora tillverkningsföretagen och den lokala handeln. Under det senaste året har utvecklingen varit positiv om än avtagande jämfört med fjolårets resultat, sannolikt till följd av politisk och ekonomisk oro i vår omvärld.

¹ Samtidigt som arbetslösheten har minskat så består tudenningen på arbetsmarknaden, inte minst arbetslöshetsgapet mellan inrikes och utrikes födda. Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden. Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

Den lokala näringslivspolitik har som mål att stimulera regionens näringsliv och därmed skapa en ekonomiskt hållbar utveckling samt ökad sysselsättning. Målet är att skapa väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av länet. Detta förutsätter ett brett samarbete med näringsliv, kommuner och andra organisationer. Region Blekinge ansvarar för det regionala utvecklingsprogrammet - det strategidokument som innehåller övergripande mål och en framtida strategisk inriktning för det regionala utvecklingsarbetet i länet.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättningstillväxten i Blekinge län. Även om antalet sysselsatta också har vuxit något i den offentliga sektorn.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Blekinge län sedan 1990 (källa: SCB)²

Lasse Nilsson *Ordf. Företagarna Karlshamn* *Vd Möbelform i Blekinge AB*

Vi tycker att det är fortsatt god konjunktur i Blekinge men en liten avmattning har känts av på vissa håll. Trots detta växer många och har fortsatt problem att hitta lämplig arbetskraft. Vi tycker även att bankerna har börjat strama åt så vissa expansiva företag har fått svårare att låna vilket kan hindra fortsatt ökad tillväxt. Framtidstron har börjat svikta lite, delvis på grund av ovanstående problem men även lite beroende på omvärlden som för tillfället känns lite skakigare.

² Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas.

Småföretagsbarometern – Blekinge län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, orderingång och omsättning hos Blekinge läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Blekinge. Länets småföretagare har upplevt en tämligen kraftig återhämning i konjunkturen efter två perioder av drastiskt försvagad konjunktur, först under 2008- 2009 och sedan en andra gång under 2012-2013. Från att år 2007 ha nått ett nettotal på 148, bottnade index 2012 med ett värde på -14. Efter det har länet nu haft flera år med god tillväxt.

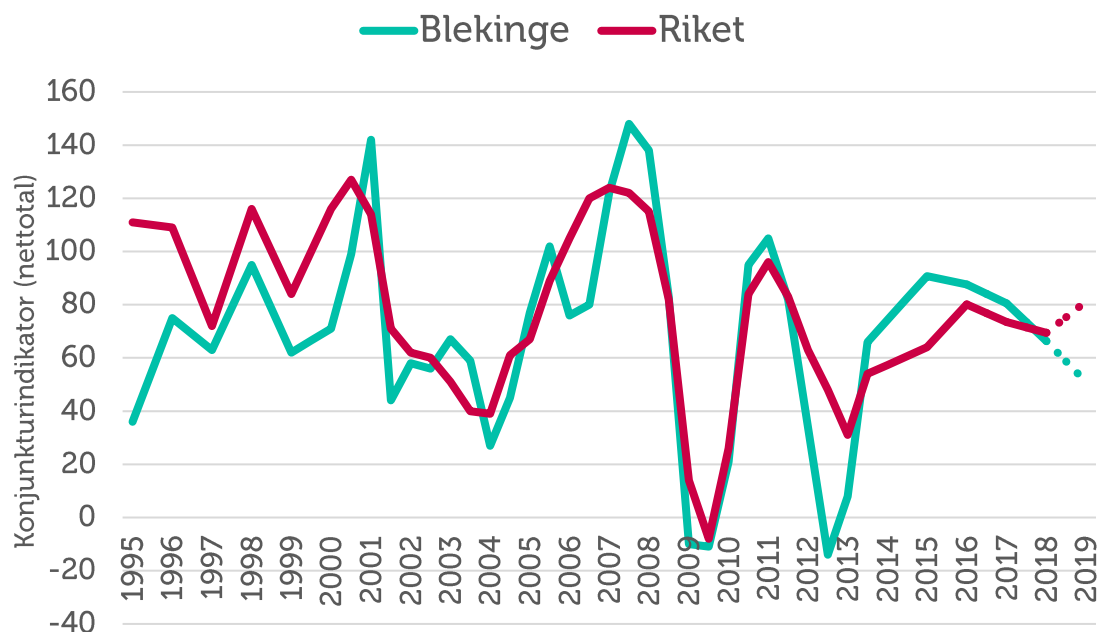
I 2017 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 81. Årets sammanvägda nettotal för konjunkturindikatorn i länet är 66 vilket alltså visar på en svagare tillväxt under det gångna året (Figur 2). Årets konjunkturindikator i länet stämmer väl överens med den prognos som småföretagen gav i fjolårets rapport. Företagen i Blekinge läns förväntningar på kommande år är en dock en fortsatt fallande konjunkturindikator, jämfört med riksgenomsnittet som förväntas öka. Figur 3 visar länsfördelningen runt riksgenomsnittet.

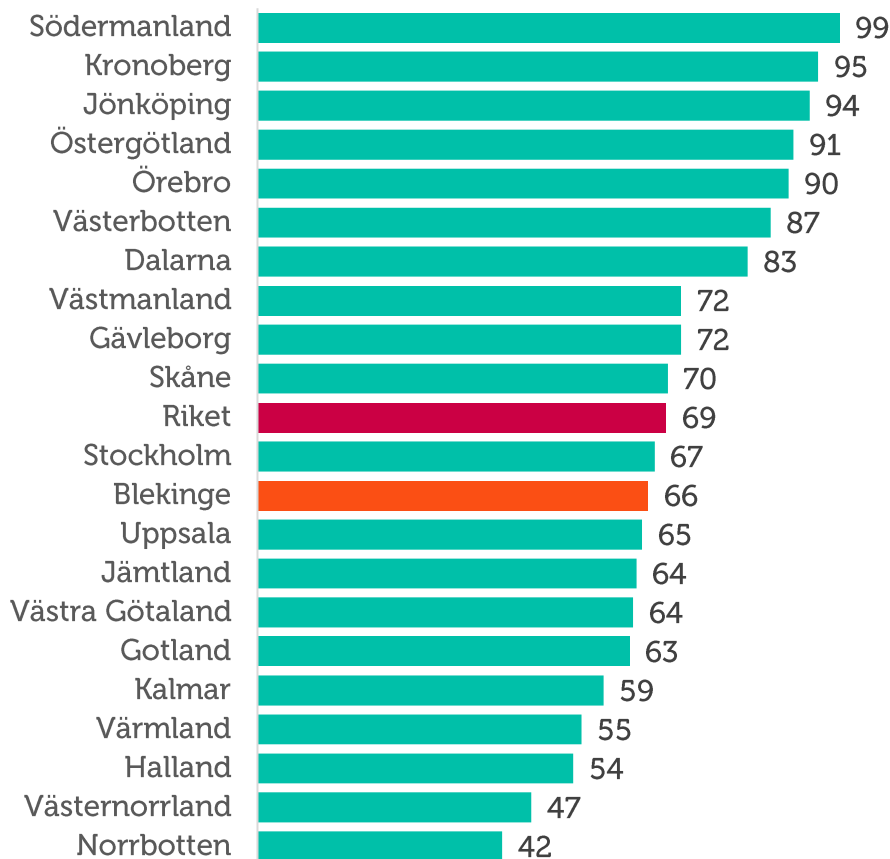
Magnus N:son Engelbäck *Regionchef Företagarna Syd*

Vikande konjunktur i Blekinge. Precis som tidigare är orosmolnet att en mycket stor andel av företagarna upplever det svårt att finna lämplig arbetskraft. Det är fortsatt det största tillväxthindret både i Blekinge och riket som helhet. Den samlade konjunkturindikatorn i Blekinge ligger sämre än rikets konjunktur och inom samtliga områden finns det en lägre ställd förväntan inför det kommande året. Att tänka på dock är att det fortfarande handlar om positiva tal, dvs konjunkturen är stark med har mattats något.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2018

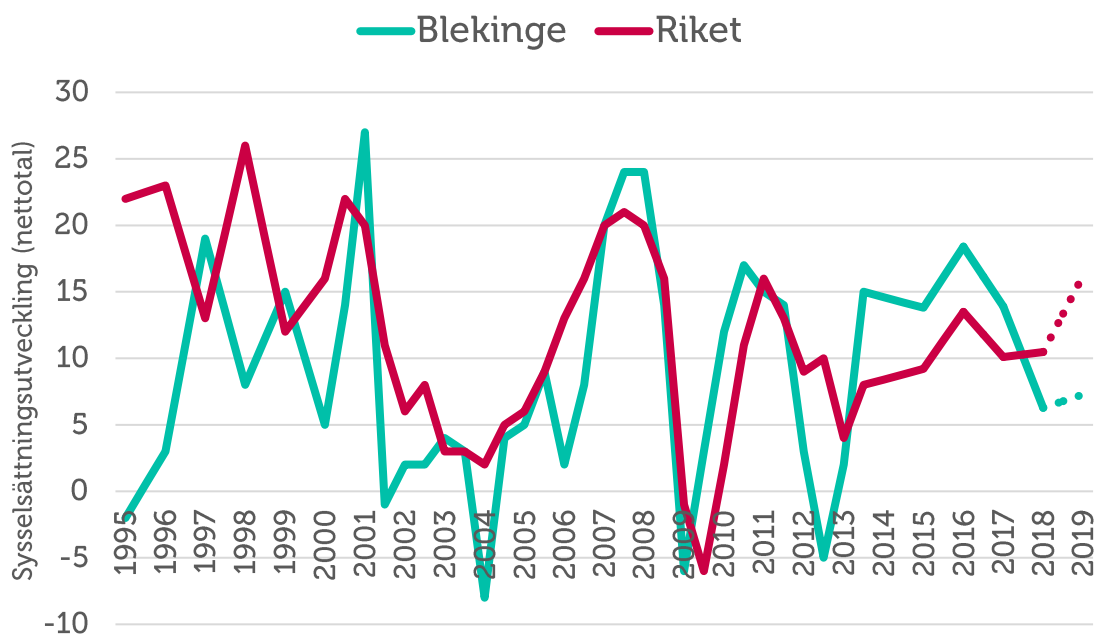
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett nettotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten i Blekinge är fortsatt positiv men har fallit tillbaka ytterligare under det gångna året. Totalt sett har 17 procent av företagen i länet ökat sin personalstyrka samtidigt som 11 procent av företagen dragit ned på antal personal. Nettotalet blir således 6, vilket är något lägre än sysselsättningstillväxten i riket (netttotal 10). Sysselsättningstillväxten i länet är också lägre jämfört med fjolårets mätning (netttotal 14), se figur 4. Utfallet blev således en lägre tillväxttakt i sysselsättning än vad företagen förväntade sig i förra årets mätning. Den främsta orsaken till det är att fler företag än förväntat tvingats till personalneddragningar. Det är också något färre som ökat antalet anställda, vilket sannolikt beror på att företagen haft svårt att hitta personal med den kompetens som efterfrågats.

Förväntningarna för det kommande året visar på en försiktigt ökad tillväxttakt i Blekinges sysselsättning bland småföretagen, till ett nettotal på 7.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

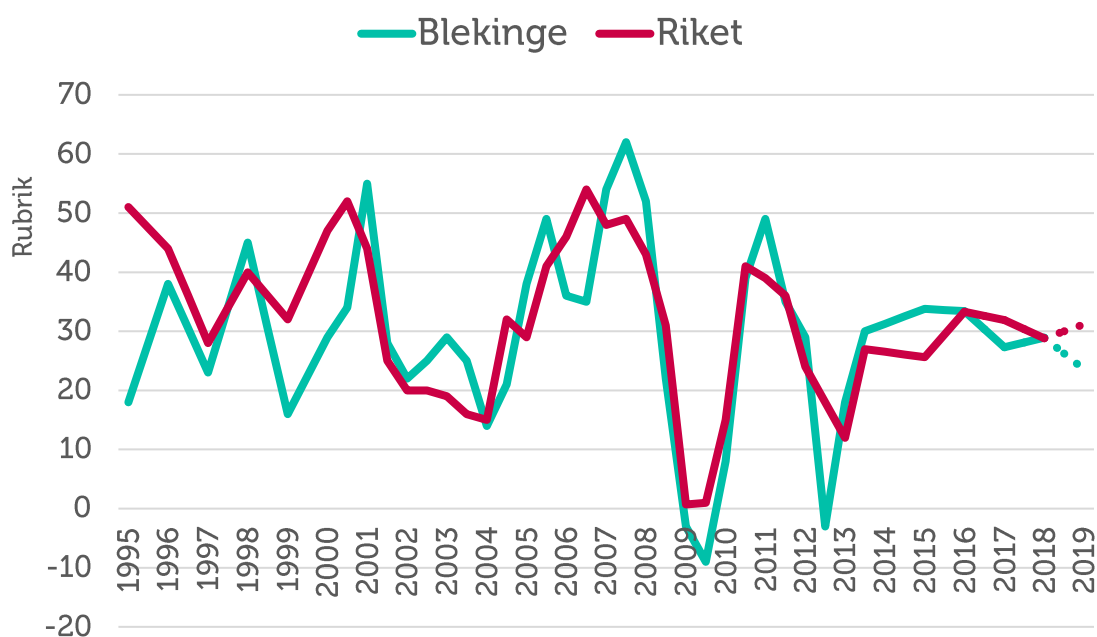

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Blekinge läns tillväxttakt för orderingång har ökat något under de gångna 12 månaderna, från 27 i fjolårets mätning till 29 för år 2018. Tillväxttakten för orderingången i Blekinge län har sedan 2013 varit högre än riksgenomsnittet, med undantag för 2016 då genomsnittet för hela landet låg på samma nivå som Blekinge samt för i fjol då tillväxten var lägre än för genomsnittet. I årets mätning har riksgenomsnittet minskat samtidigt som Blekinge läns orderutveckling har ökat och de två linjerna möts nu på samma netttotal. Sammantaget i länet är det 47 procent av småföretagen som haft en ökad orderingång, medan 18 procent haft minskad orderingång.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

Som grafen ovan visar är förväntningarna inför det kommande året fallande. Med en prognos om ett netttotal på 24 i tillväxttakten skiljer sig förväntningarna i Blekinge län jämfört med riksgenomsnittet, som tror på en ökad tillväxttakt.

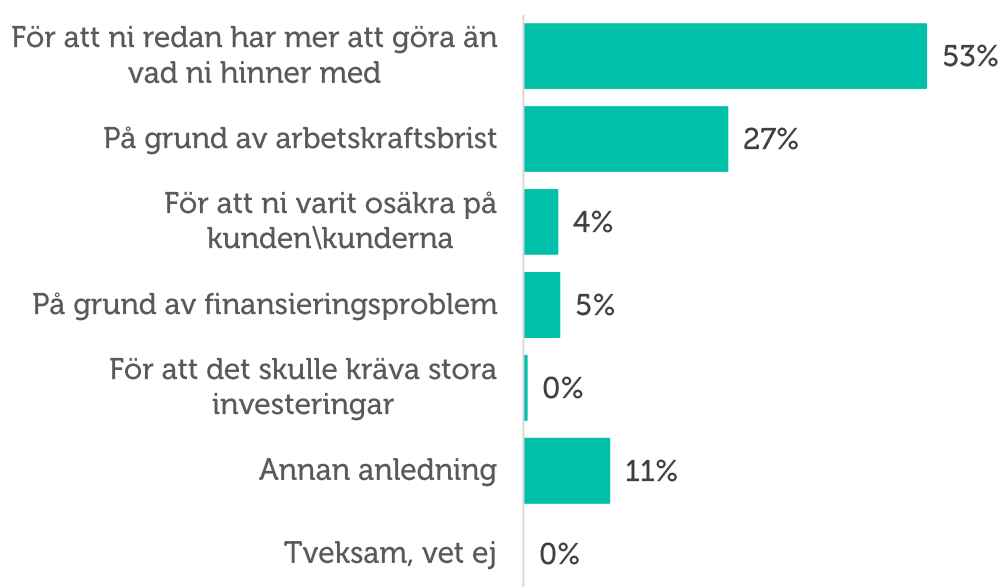
Tackat nej till order

Konjunkturläget såväl i Blekinge län som Sverige i stort är gott. Men när tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. Av länets småföretagare har 47 procent tackat nej till order under det senaste året, vilket är en oförändrad andel jämfört med förra årets mätning.

Detta gör att Blekinge län även detta år placerar sig strax över riksgenomsnittet där 42 procent av landets småföretagare har tackat nej till order det senaste året.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Blekinge anger 53 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 49 procent. För länet är detta en lägre andel än i fjol, men istället ser vi att andelen företag som tackat nej till order på grund av arbetskraftsbrist ökat dramatiskt från fjolårets 11 procent till 27 procent i årets mätning. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 18 procent. Som vi kommer att redogöra för senare i texten upplever en stor andel företag i Blekinge län kompetensbrist som främsta tillväxthinder, vilket kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik upplevs som större i år än för ett år sedan.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

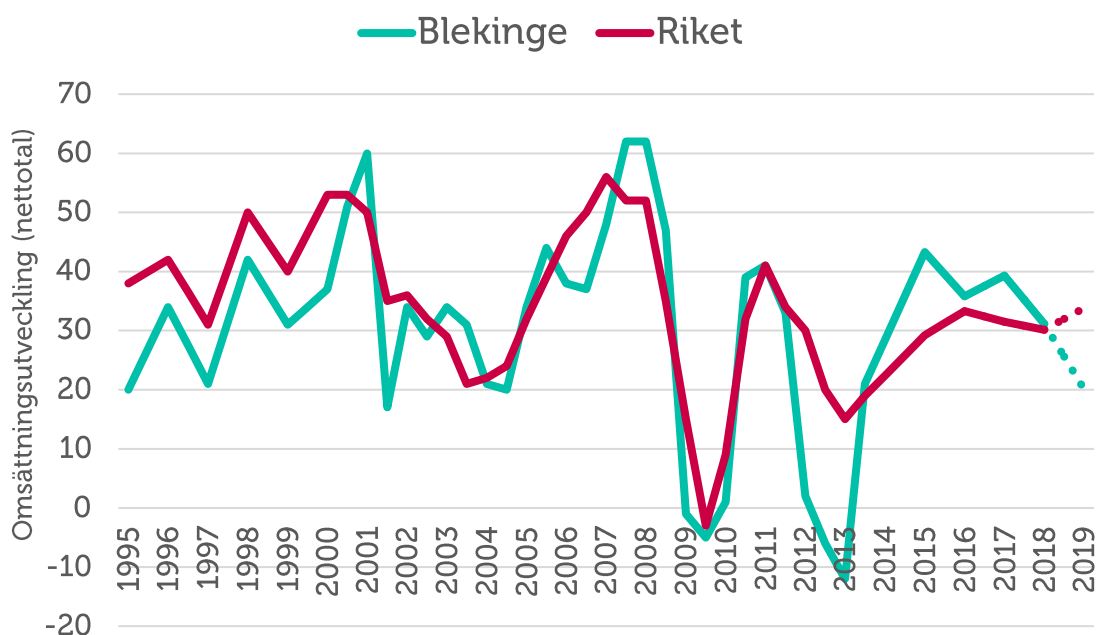
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Blekinge län är alltså positiv efter en kraftig ökning som påbörjades 2013, men har mattats av under året som gått (se figur 7). Totalt sett har nettotalet för omsättning minskat från 39 till 31 i årets undersökning. Nettotalet för omsättning i Blekinge placerar sig trots detta strax över riksgenomsnittet, vilket är ett nettotal på 30.

Blekingeföretagen är däremot mindre optimistiska än övriga företag inför det kommande året. Nettotalet förväntas falla till 20 på 12 månaders sikt. Således skiljer sig förväntningarna om den framtida omsättningsutvecklingen i Blekinge från genomsnittet bland rikets småföretagare som förväntar en ökning från 30 till 34 i omsättningens nettotal.

Orderutvecklingen har ökat något det senaste året och omsättningen är fortsatt god i Blekinge. Samtidigt har sysselsättningen minskat i länet och konjunkturindikatorn har för tredje året i rad sett en avmattning. Trots en god tillväxt och en positiv konjunktur kan dessa nämnda faktorer avspegla de låga förväntningarna inför det kommande året vad gäller omsättningstillväxten i länet.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

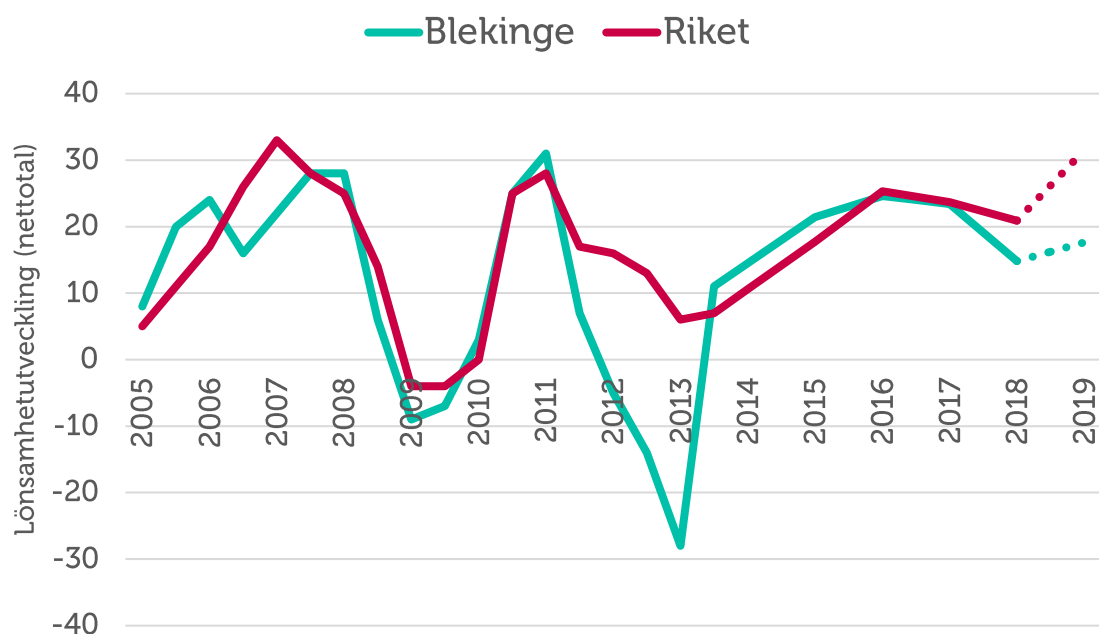
Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar relaterar givetvis också till lönsamhetsutvecklingen. Enligt figur 8 kan vi se att Blekinge legat i linje med riksgenomsnittet vad gäller lönsamhetsutvecklingen, men finanskrisen slog hårdare mot företagen i Blekinge jämfört med genomsnittet. Från 2013 har lönsamheten i småföretagen i Blekinge län återhämtat sig och har i årets undersökning ett nettotal på 15, där 40 procent av småföretagen haft en ökad lönsamhet. Totalt sett är nettotalet för länets lönsamhetsutveckling något under rikets nettotal 21.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Blekinges småföretagare öka till nettotalet 18. Nettotalet för den förväntade lönsamheten ligger under rikets genomsnittliga förväntningar med nettotalet 31. Omkring 15 procent av företagen i Blekinge tror på en lägre lönsamhet under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver avspeglar en fortsatt goda konjunkturutveckling. Rörelserna i lönsamheten avspeglar framför allt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också svängningar i den inhemska ekonomin.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (nettotal) i Blekinges län och riket 2005-2018

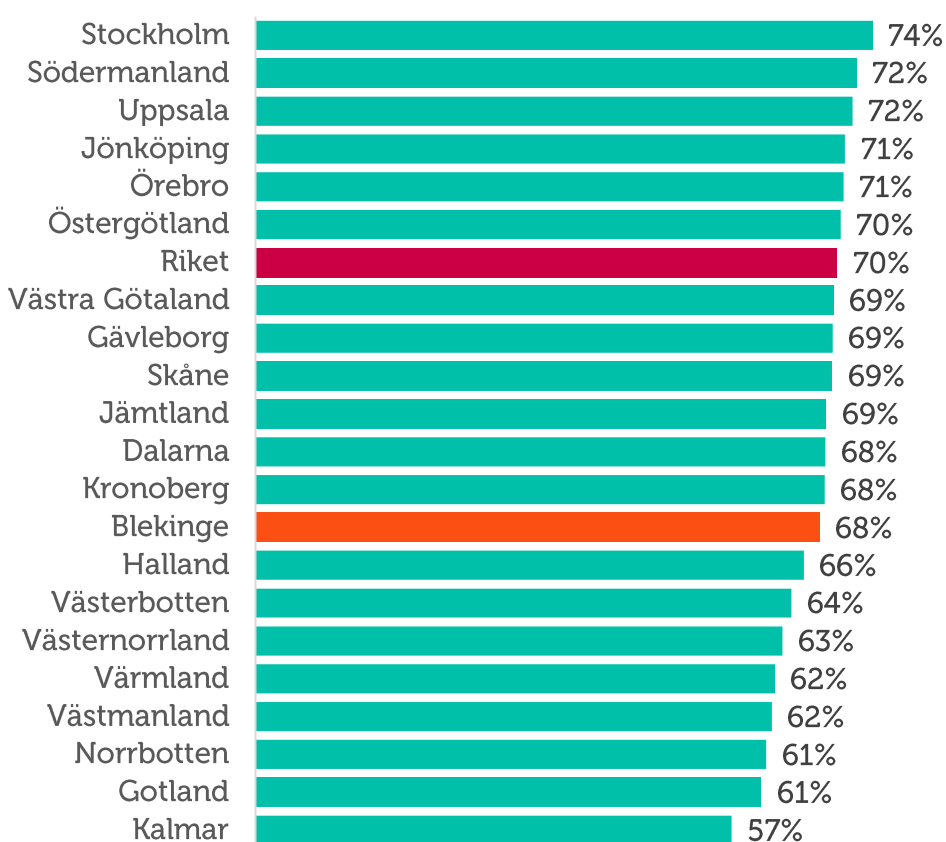
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på likartade nivåer som förra året. I länet förväntar sig 39 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, vilket är en knapp ökning från fjolårets 36 procent. Endast 5 procent av företagen tror att deras försäljningspriser kommer att minska. Företagen i Blekinge län har något lägre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket, där 41 procent av landets företagare räknar med att kunna höja försäljningspriserna.

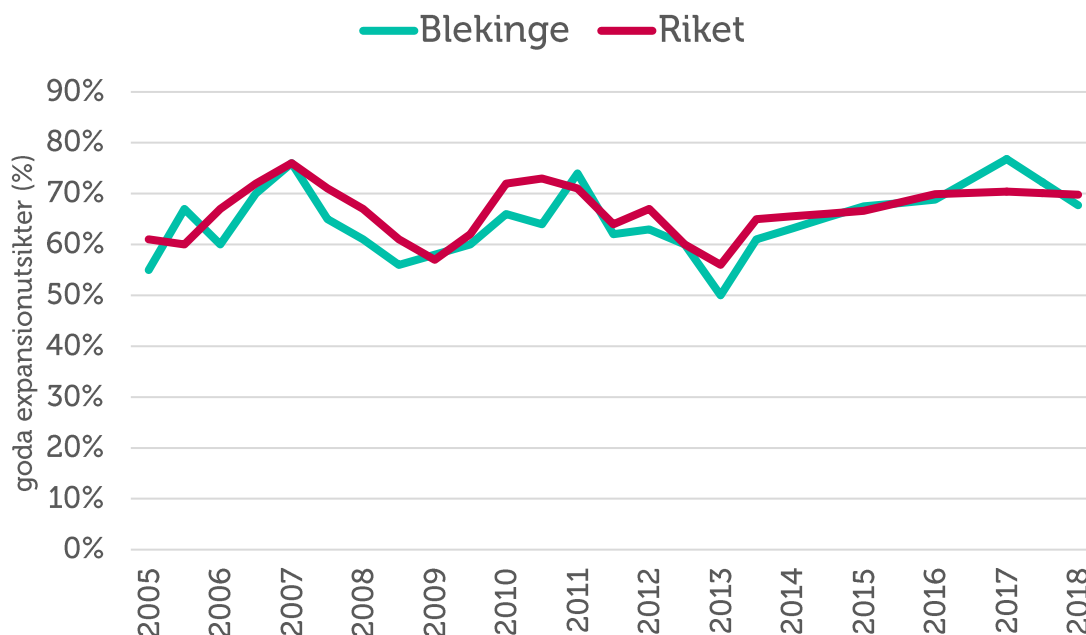
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Blekinge län upplever ungefär samma möjligheter att växa framöver som riksgenomsnittet. I länet anser 68 procent av företagen att de har goda utsikter att expandera på sikt. Motsvarande siffra för riket som helhet är 70 procent, se figur 9. Att knappt 7 av 10 företag i Blekinge ser goda expansionsmöjligheter är ett steg bakåt om vi jämför med för ett år sedan då 77 procent av företagen upplevde goda möjligheter att växa. I Blekinge vill 9 av 10 företag växa. Att färre företag ser goda möjligheter till expansion är sannolikt en effekt av att bristen på lämplig arbetskraft upplevs som ett större tillväxthinder än i fjol.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2018

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Blekinges län och riket 2005-2017

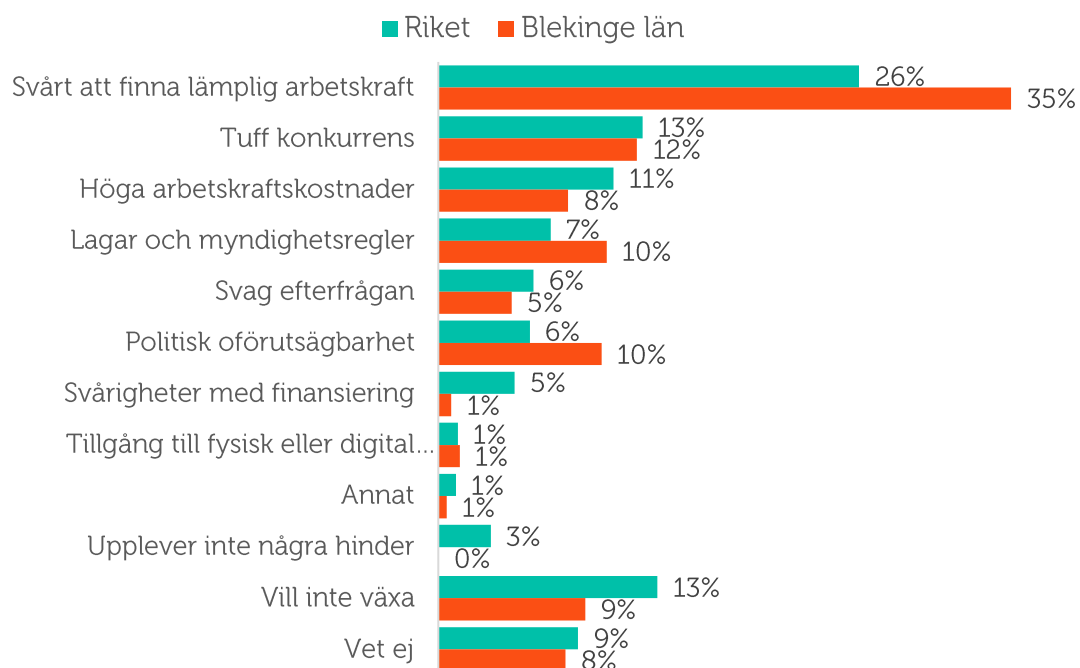

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Blekinges småföretag upplever. Fler än var tredje företag, 35 procent, uppger detta som största expansionshinder vilket är en ökning från 2017 med 14 procentenheter. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 26 procent. Det finns flera orsaker till rekryteringssvårigheterna. Men i dagens konjunkturläge är det inte för höga lönekrav eller kostnaden för att anställa som skapar de största problemen. De största utmaningarna ligger i matchningen. Företagen hittar inte personer med rätt utbildning och erfarenhet.

Tuff konkurrens hamnar på andra plats med 12 procent av företagen som upplever detta som största expansionshinder. I årets Småföretagsbarometer har vi bitt företagen specificera vilken typ av konkurrens de upplever. Tittar vi på svaren som är angivna för riket som helhet svarar vart tredje företag, som uppgett att de upplever tuff konkurrens som ett tillväxthinder, att konkurrensen kommer från nya försäljningskanaler. Detta är sannolikt en konkurrens som även företagen i Blekinge län upplever. Många företag i Blekinge län upplever också att politisk oförutsägbarhet samt lagar och myndighetsregler utgör hinder för expansion.

Att starta och utveckla företag, ta ansvar för personal och investeringar kräver engagemang, hårt arbete och risktagande. Därför behövs konkreta åtgärder som gör det möjligt för fler att välja eget företagande framför anställning, att utveckla sitt företag och att anställa. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive socialavgifter tillhör de stora kostnadsposterna för många företag och påverkar direkt lönsamheten och risken med att driva företag. Skattehöjningar och regelkrångel riskerar ofta att minska incitamenten till företagande och sysselsättning, vilket riskerar att leda till lägre tillväxt som följd.

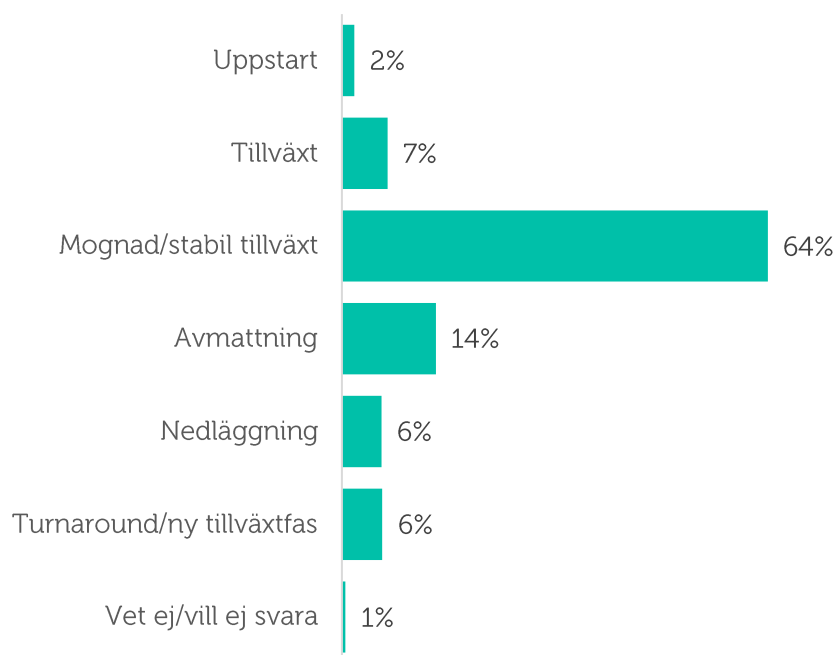
Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Blekinges län och i riket 2018 (procent)

Figur 12 Vilka faktorer bedömer ni som viktiga för att företaget ska kunna växa?

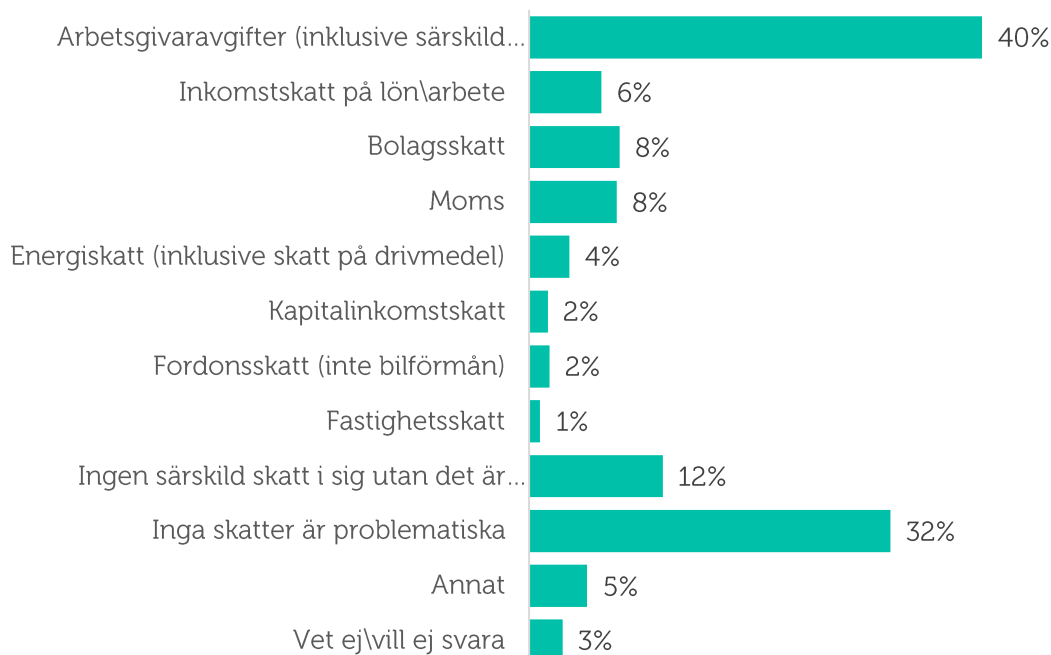

Figur 13 Vilken av följande faser bedömer du att ditt företags verksamhet befinner sig i...?

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 14) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också moms samt bolagsskatt. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Omkring var tredje företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 14 NY FRÅGA: Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet

Den svenska konjunkturen har utvecklats väl under det senaste året och de små och medelstora företagen är tillväxtmotorn, så även i Blekinge län. Årets konjunkturindikator uppgår till 69 för riksgenomsnittet och 66 för Blekinge län, vilket visar på en fortsatt positiv utveckling även om tillväxten är svagare än i fjol. Det finns även en osäkerhet i förväntningarna inför det kommande året.

Nästan sju av tio företag i Blekinge ser goda möjligheter att växa. Samtidigt står företagen inför en rad hinder som motverkar en framtida expansion. Det är framförallt svårigheten att finna lämplig arbetskraft på arbetsmarknaden och tuff konkurrens som gör att många företag i Blekinge län tvekar att anställa. Även politisk oförutsägbarhet, lagar och myndighetsregler samt höga arbetskraftskostnader har stor påverkan på företagens expansionsplaner.

Utvecklingen det senaste året visar att det är de små och medelstora företag som utgör motorn i jobbskapande. Det är dessa företag och företagsamma människor som tar risker, som anställer, som skapar varaktiga jobb och som via skattsedeln bidrar till vår gemensamma välfärd.

De viktigaste förutsättningarna för ett starkt företagsklimat är goda villkor för företag att starta, expandera och anställa. Det handlar om att företagare ska kunna verka på en rättvis och konkurrensneutral marknad. Villkoren för företagande ska vara lika, oberoende av företagsform och bransch. Utan hänsyn till om företaget har kollektivavtal eller inte och oavsett var företaget verkar geografiskt i Sverige.

För att stärka det svenska företagsklimatet och underlätta företagens möjligheter att växa behövs åtgärder inom framförallt tre områden:

1. Säkra småföretagens tillgång till kompetens. Svårigheten med att hitta lämplig arbetskraft är det största tillväxthindret för småföretagen. Det är viktigt att underlätta matchning mellan företagens kompetensbehov och jobbsökande samt att utbildningar svarar mot företagens behov. Utbildningssystemets utformning behöver bli mer dynamiskt och lyhört för arbetsmarknadens efterfrågan.
2. Sänk arbetsgivaravgifterna och kostnaden för att anställa. Eftersom Sverige står inför en rad utmaningar vad gäller arbetslöshet och integration är det viktigt att verkligen fundera på alla möjliga sätt att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och skapa vägar in i arbetslivet och det svenska samhället.
3. Förenkla regelverk och sänk skatterna på företagande. Det behövs en översyn av skattesystemet som ger internationell konkurrenskraft och incitament till företagande, arbete och utbildning. Det ska vara mer lönsamt att ta de risker och det ansvar som det innebär att driva företag. Ökade kostnader för företagare genom högre skatter gör det svårare att investera och anställa. På liknande sätt leder höjningar av inkomst- och marginalskatterna till minskad sysselsättning och lägre risktagande. På längre sikt utarmas den svenska konkurrenskraften.